

VÁLOGATÁS AZ OSZK TEMATIKUS SZOLGÁLTATÁSAIBÓL

Az elmúlt négy esztendőben számos tematikus összeállítás készült az Országos Széchényi Könyvtárban.¹ Az alábbi leírásokban röviden bemutatunk néhányat a multimédiás honlapok sorából és a rendszerint kisebb témát átfogó virtuális kiállításokból. A szolgáltatások közös vonása, hogy elsősorban az OSZK gyűjteményeire épülnek.

ERKEL FERENC-HONLAP

<http://erkel.oszk.hu>

Az Erkel Ferenc nevét viselő tartalomszolgáltatás a zeneszerző születésének 200. évfordulója alkalmából készült 2010-ben. Az elkövetkező esztendőben kiteljesedő honlap a tudományos élet és a közoktatás szereplői számára egyaránt tájékoztató ponttá szeretne válni. A kezdeményezés elsődleges célja („kutatószoba”), hogy – előmozdítva a dokumentumok digitalizálását – hozzáférhetővé tegye az *Erkel-hagyaték* számos darabját, s hogy gyűjtőoldala legyen a velük kapcsolatos tudományos közléseknek, eredményeknek. Az Erkel-életmű minden egyes darabját külön bemutató adatlapok nem csupán *Legány Dezső* eddig használatos Erkel-műjegyzékének adatait dolgozzák fel, de tekintetbe veszik az elmúlt évtizedek fontos új kutatási eredményeit is, így a honlap elindulásával egy új, szabadon hozzáférhető és folyamatosan frissíthető műjegyzék jön létre. Az elkövetkezőkben folyamatosan feltölteni kívánt adatlapok azonban ezen kívül hozzáférhetővé teszik számos Erkel-mű kéziratot oldalait, legfontosabb korabeli kiadásait és a színpadi művek librettóját is. Célunk, hogy ezzel is segítsük a tudományos kutatást, egyszerűbbé téve a nemzeti kincsek magas színvonalú digitalizált másolatainak elérését. A „tanulószoza” című összeállítás folyamatosan gyarapodó korszerű segédanyagként szolgálja a közoktatás szereplőit és minden érdeklődő felhasználót.

ÖRKÉNY ISTVÁN-HONLAP

<http://orkenyistvan.hu>

Az Örkény István életműve előtt tisztelgő honlap az *Örkény-család* és az OSZK között létrejött megállapodás eredményeként készült 2009 tavaszán. A folyama-

tosan gyarapodó honlapon – az Örkény-életmű legfontosabb szövegein kívül – multimédiás elemek, bibliográfiák, a család gyűjteményében illetve a nemzeti könyvtárban őrzött gazdag képanyag (kézirat, plakát, civil fotó, stb.), valamint hanganyagok, filmrészletek és számos egyéb érdekesség található. A honlap – a Színháztörténeti Tár gyűjteményére támaszkodva – nyomon követi az Örkény-művek befogadásának történetét, a drámaíró pályáját, hazai és külföldi bemutatóit egyaránt.

MÁTYÁS MESÉK – <http://matyasmesek.oszk.hu>

A nemcsak gyerekeknek szánt multimédiás honlapon közel kétszáz népmese – Kriza Ildikó és Kóka Rozália gyűjtései – valamint *Galeotto Marzio* Mátyás-történetei olvashatók. A digitális gyűjtemény arculatának ihlető motívumai a nemzeti könyvtárban őrzött korvínák iniciáléi, díszítései. A válogatott szépirodalmi bibliográfia és a Hunyadi Mátyásról szóló történelmi tanulmány mellett, számos mese is meghallgatható *Helyey László* színművész és a határon túli iskolák számára is meghirdetett mesemondó verseny döntőseinek előadásában. A Galériákban a Hunyadi Mátyással kapcsolatos miniatúrákból és metszetekből készült összeállítás, valamint *Jankovics Marcell* meseillusztrációi tekinthetők meg.

NYUGAT 1908 – <http://nyugat.oszk.hu>

A folyamatosan gyarapodó évfordulós honlap (2008) gazdag szöveges tartalmak és multimédiás elemek segítségével mutatja be a legendás irodalmi folyóirat történetét. A folyóiratot fórumukká választó alkotók (szerkesztők és szerzők) életművét rövid életrajz, pályakép, valamint műveik és a róluk szóló irodalom válogatott bibliográfiája ismerteti. A honlap képanyagát elsősorban a Kézirattárunkban őrzött archív és muzeális fényképek, első kiadások és kéziratok digitalizált részletei, köztük egyedi dokumentumok, továbbá Nyugat-címlapok alkotják. Hanganyagai között a nyugatos szerzők archív hangfelvételein kívül számos nyugatos vers szerepel neves előadóművészek tolmácsolásában, valamint megzenésített változatban is. Érdekességei közé

¹ A Jelen napok című szolgáltatás és a Balassi Bálint virtuális kiállítás a Neumann-házban indult útjára; 2007 januárja óta van az OSZK kezelésében.

tartoznak a Nyugat-év tiszteletére rendezett országos középiskolai szavalóverseny (2007) döntőseinek produkciói.

JELES NAPOK – <http://jelesnapok.oszk.hu>

A gazdag tartalomszolgáltatás a kalendárium, a nemzeti ünnepek, a világi és az egyházi ünnepek, a néphagyomány jeles napjai, a történelmi, az irodalmi évfordulók, a világnapok, valamint egyéb kiemelt magyar és nemzetközi napok témakörében kínál hiánypótló, több műveltségterületen is használható összeállításokat. A majd 16 000 elemet számláló – irodalmi és szakirodalmi szövegekből, hivatkozásokból, képekből, multimédiás anyagokból álló – digitális gyűjtemény több mint 1500 ünnepdala a felhasználók széles rétegei számára közvetít hasznos, művelődéstörténeti ismereteket.

HAYDN HÉTSZER VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÁS

<http://haydn.oszk.hu>

A honlap a Nemzeti Erekllyetérben 2009 kora nyarán bemutatott emlékkiállítás virtuális változata. A képekkel, kottákkal illusztrált összeállítás hét téma köré szervezve mutatja be Haydn életművét: Az újíto, Az udvari karmester, A humorista, A hívő, A magánember, A híresség, A gyűjtő és Rádás.

KOSSUTH HANGJA VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÁS

<http://mek.oszk.hu/kiallitas/kossuthhangja/>

A 2008-ban készült virtuális kiállítás a nemzeti könyvtár Zeneműtárában őrzött két fonográfhengeren fennmaradt ritkaság közzététele köré szerveződött. A fonográfhengereken annak idején Kossuth Lajosnak

az aradi vértanúk emlékműve felavatására szánt ünnepi beszédét rögzítették. A honlapon közzölt tanulmány mellett, megtekinthető Kossuth Lajos fonográfbba mondott beszédének saját kezű leirata, elolvasható a szöveg átírt változata, továbbá – számos más régi fotó között – Kossuth arcképe is látható a hangfelvétel készítésének idejéből.

BALASSI BÁLINT VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÁS

<http://mek.oszk.hu/kiallitas/balassi>

A legjobb papír alapú szövegekölés felhasználásával készült multimédiás szolgáltatás oldalai megkönyvíthetik a XVI. századi szövegek befogadását, szem előtt tartva a tényt, hogy dallam és szöveg szorosan összetartoztak a régi magyar irodalomban. Egy-egy vers énekelt változata, és a tény, hogy Balassi Bálint sok verse egykori „slágerek” dallamára komponált „szöveg”, segítheti az értő befogadás előkészítését. A Balassi Bálint költészete, mint ihlető forrás menüpont 30 költeményt kínál, amelyek közül néhány a rájátszás, az evokáció jelenségének megfigyeléséhez is támpontot adhat.

LÁZÁR ERVIN VIRTUÁLIS KIÁLLÍTÁS

<http://mek.oszk.hu/kiallitas/lazar/>

Felső tagozatos és gimnazista diákokkal együttműködésben készült el a virtuális kiállítás, amely a már digitalizált Lázár Ervin művek felhasználásával, diákok különböző technikákkal készült illusztrációival kiegészülve állít emléket a 2006-ban elhunyt írónak.

Sudár Annamária

sudar.annamaria.at.oszk.hu